

Risk- och kapitalhantering

Ytterligare information om risk- och kapitalhantering finns även i Årsredovisningen samt Föreningsstyrningsrapporten.

Inledning

Information om Ekobanken medlemsbanks risk- och kapitalhantering publiceras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:12 inklusive ändringsföreskrifter) om tillsynskrav och kapitalbuffertar och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 offentliggörs denna information om kapitaltäckning och kapitalbuffert.

Ekobankens förpliktelser beträffande offentliggörande av information uppfylls genom publicering av föreliggande rapport, men också genom publicering av årsredovisning, Föreningsstyrningsrapport på Ekobankens hemsida, www.ekobanken.se. Fastställande av Ekobankens kapitalkrav regleras av Kapitaltäckningsdirektivet och Tillsynsförordningen, samt svensk lagstiftning i form av lagen (2014:698) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, samt Finansinspektionens föreskrifter om tillsynskrav och kapitalbuffertar (FFFS 2014:12).

Risker och riskhantering

Syftet med riskhanteringsarbetet är att Ekobanken ska ha en aktiv risktillsyn. Målet med riskhanteringsarbetet är att bankens kapital ska stå i relation till riskerna. Riskhanteringsarbetet ska stå i proportion till bankens omfattning och komplexitetsgrad och det är styrelsen i banken som bedömer vilken omfattning riskhanteringsarbetet ska ha. Ekobanken har få och okomplicerade verksamhetsområden. Ekobanken har ett strikt förhållningssätt till risker och har målsättningen att banken ska vara hållbar och uthållig. Det har visat sig över tid genom att banken inte haft någon kreditförlust sedan starten 1998. Kreditgivningen utgår från nära och förtroendefulla relationer med kunderna som gör det möjligt att agera på ett stödjande sätt om eller när kreditkunder kommer i svårigheter. Likviditeten i banken planeras och placeras så att verksamheten inte ska begränsas i första taget när störningar inträffar på de finansiella marknaderna. Det har visat sig genom att banken inte vid något tillfälle behövt avslå eller skjuta upp beviljande av en kredit av likviditetsskäl. Ekobanken håller ett kapital som är tillräckligt stort för att möta oväntade händelser. Medarbetarna har hög kompetens i riskhantering och utbildas även löpande i penningtvättsrisker. Risken att utsättas för penningtvätt och finansiering av terrorism analyseras både årligen och dagligen genom bankens AML-system (Anti money laundering). I bankens interna regelverk finns ett antal inbyggda spärrar mot överdrivet risktagande på olika områden. Hantering och kontroll av risker sker genom en tydlig arbetsorganisation med ansvarsområden, vd-instruktioner och skriftliga rutiner. Målet är en god intern kontroll, tillförlitlig finansiell rapportering, ändamålsenlig och effektiv organisation och dito it-system, god förmåga att identifiera, mäta övervaka och hantera risker samt att efterleva lagar och förordningar, interna regler och god sed.

Riskorganisation i Ekobanken

Rapportering till styrelsen av olika riskområden sker enligt styrelsens årsmånadsplan och rapportplan och i övrigt vid behov. Banken har en intern kapital- och likviditetsutvärderingsprocess, IKLU, som värderas och fastställs av styrelsen. Risker och frågeställningar som identifierats genom IKLU:n flyter in i styrprocesser (strategi, organisation, verksamhetsplan, budget). Ekobanken upprättar också en finansiell återhämtningsplan enligt reglerna i 6a kapitlet LBF (Lag om bank- och finansiering). Planen uppdateras vid behov, dock minst årligen.

Organisationen av riskhanteringen i de tre försvarslinjerna samt identifierade risker, se nedan, och i årsredovisningen finns även fördjupad information om de olika riskerna och hanteringen av dem.

Första försvarslinjen

Ekobankens organisationsstruktur

Den dagliga riskhanteringen i bankens affärsverksamhet avser samtliga i banken relevanta risker och ska ske i bankens samtliga funktioner i de olika i banken förekommande processerna. Se illustration till Ekobankens organisation nedan. Banken har interna regler för att hantera sina risker. Ekobanken har aktuella interna regler och rutiner för sin redovisning och riskrapportering. För respektive organ i banken, VD, styrelse, styrelsens ordförande, styrelsens kommittéer och utskott finns arbetsordningar, där bl.a. beslutsrutiner framgår. Hur medlemsstämman fungerar framgår av stadgarna och enligt lag. Regler för Fullmäktige finns såväl i bankens stadgar (och enligt lag) som i en arbetsordning som fullmäktige har fastställt för sitt arbete. VD ansvarar för organisation och genomförande av riskhanteringen inom banken med hjälp av respektive processansvarig som löpande rapporterar till vd. Varje medarbetare ansvarar för att känna till och följa bankens gällande policy, instruktioner och övriga regelverk och att de har för tjänsten relevant kännedom om gällande regelverk utfärdad av Finansinspektionen och andra instanser. Alla befattningar i banken har skriftliga befattningsbeskrivningar där ansvar och arbetsuppgifter framgår samt vem man rapporterar till. Aktuell riskapptit, riskstrategi och av styrelsen eller VD beslutade limiter finns definierade i styrdokument. Ekobanken tillämpar dualitetsprincipen, d.v.s. att ingen person tillåts hantera ett ärende ensam igenom banken. För att utveckla och behålla en kultur av riskmedvetande i hela organisationen utbildas och informeras de anställda i relevanta delar om bankens interna regelverk för riskhantering.

Andra försvarslinjen

Hur Ekobanken organiserar kontrollfunktionerna

De centrala kontrollfunktionerna i den andra försvarslinjen utgörs av dels funktionen för riskkontroll, dels funktionen för regelefterlevnad (compliance). Dessa funktioner ska vara skilda från och oberoende i förhållande till de löpande affärsbesluten samt den verksamhet som de ska kontrollera. Den oberoende funktionen för riskkontroll ska kontrollera, identifiera, övervaka, analysera och rapportera bankens risker. Den oberoende funktionen för compliance/regelefterlevnad ska kontrollera regelefterlevnaden i banken samt informera och utbilda styrelse och medarbetare om nya eller ändrade lagar, förordningar och andra regler liksom om bankens egna interna regler. Styrelsen har utfärdat särskilda instruktioner om riskkontroll och compliance för dessa funktioners verksamhet. Funktionen för riskkontroll och funktionen för Regelefterlevnad rapporterar till VD samt styrelsen.

Tredje försvarslinjen

Funktionen för internrevision

Internrevisionen ska vara åtskild från och oberoende av Ekobankens övriga funktioner och verksamhet. Den granskar bland annat den interna kontrollen, riskhanteringen och regelefterlevnaden. Styrelsen har utfärdat en särskild instruktion om internrevision för denna funktions verksamhet. Funktionen rapporterar direkt till styrelsen.

Bankens förhållande till risker

Ekobankens ändamål är att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att bedriva bankverksamhet. Bankverksamhet är i sig förknippat med risk, men Ekobankens verksamhet går inte ut på att bedriva ett överdrivet risktagande i syfte att skapa avkastning. Det framgår av bankens stadgar att "banken skall i denna verksamhet särskilt arbeta med att lämna och förmedla krediter som främjar en sund utveckling av fria och allmännyttiga initiativ samt vid kreditgivning till privatpersoner stimulera till eget sparande. Grundvalen för bankens verksamhet är ömsesidighet." Styrelsen har det yttersta ansvaret för bankens riskexponering och att hanteringen och uppföljningen av risker i verksamheten är tillfredställande. Styrelsen sätter ramarna för bankens riskhantering och riskrapportering genom fastställande och tillsyn av bankens riskhanteringsprocess, riskaptit, organisation samt styrande dokument vilket sammantaget utgör bankens riskramverk. Enligt styrelsens övergripande riskpolicy ska Ekobanken ha en aktiv risktillsyn och kapitalet ska stå i relation till riskerna.

Insatskapitalet

Ekobanken drivs ut ur andra värderingar än maximal vinst. För att Ekobanken ska kunna växa och utvecklas behöver medlemskapitalet öka successivt. Det sker dels genom stadgeenliga insatser på grund av lån och dels genom att kunder köper insatser utöver det. På så sätt finns en viss automatik i kapitalets ökning allteftersom utlåningen ökar, vilket skapar stabilitet. Det långsiktiga avkastningsmålet för andelar i banken är att de över tid ska ge en högre värdeökning än bankens bästa ränta på inlåning; ett mål som hittills kunnat hållas.

Produkter och tjänster

Ekobanken är sedan 2016 med i Bankgirot och dataclearingen. Banksystemet, som infördes samma år, är SDC som delas med omkring 120 nordiska banker. Det innebär att företag och föreningar i de flesta fall kan få tillgång till alla de tjänster i form av betalningar, filsändningar et c som de behöver. Privatkunder kan också använda internet- och mobilbanken för sina betalningar men behöver fortfarande komplettera med annan bank för BankID, Swish, kort, fonder och andra tjänster och produkter.

Produktutbudet inskränker sig således till in- och utlåning med spar- och transaktionskonton samt lån och kontokrediter. Utlandsbetalningar erbjuds restriktivt och endast manuellt, där de följs upp innan de verkställs och inbetalningar från utlandet tas principiellt inte emot. Ekobanken hanterar inte kontanter eller valutor, har inga fonder eller förmögenhetsrådgivning (private banking) och arbetar inte med skatterådgivning eller liknande upplägg.

IT-strategi

Genom anslutningen till SDC finns bra möjligheter till penningtvättsövervakning och annan rapportering. Tjänsterna utvecklas successivt inom ramen för SDC:s utveckling för alla anslutna banker, i samarbete med de andra svenska SDC-anslutna bankerna och även i mindre omfattning inom Ekobanken. Tjänsteutvecklingen balanseras mellan vad kunderna mest efterfrågar i förhållande till kostnaden för att etablera en ny tjänst och vilka kunder som banken ser som de viktigaste att tillgodose i första hand.

Finansiering

Ekobankens finansieringsstrategi är att arbeta med inlåning och eget kapital som finansieringskällor förutom vid lånesyndikering med andra banker vid stora lån. Vid likviditetsbrist kan inlåning från annan bank som banken samarbetar med tillfälligt brygga över. Ekobanken har inte någon upplåning på finansmarknaden och har hittills inte heller några placeringar i marknadsrelaterade finansiella instrument förutom svenska statsskuldväxlar och kommuncertifikat.

Prissättning

Kunderna väljer Ekobanken utifrån bankens trovärdighet och profil i första hand, inte utifrån förmånligare räntor och priser eller extra smidiga tjänster. Strategin hittills är att slå vakt om bankens egenart, då den är det viktigaste konkurrensmedlet, och vad gäller räntor och priser inte ligga bäst till på marknaden men heller inte alltför långt ifrån de andra bankerna.

Stabil utlåning med låg risk

Strategin kring utlåningen kan sammanfattas: Utlåning till företag ska motsvara bankens utlåningspolicy och bidra till ekologiskt, socialt eller kulturellt mervärde och kunna publiceras. Alla lån ska ha godkända säkerheter enligt kreditpolicy. Privatlånen, utom bolån med hållbarhetsrabatt, får totalt inte överstiga 30 % av totala lån. Banken har aldrig haft en kreditförlust sedan starten 1998 och för närvarande planeras ingen markant förändring i riskaptiten.

Intern kapitalutvärdering

Ekobanken har i ett normalscenario goda nyckeltal i den interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocessen, IKLU:n, vilken värderas och fastställs av styrelsen. Risker och frågeställningar som identifierats genom IKLU:n flyter in i styrprocesser (strategi, organisation, verksamhetsplan, budget). Ekobanken upprättar också en finansiell återhämtningsplan enligt reglerna i 6:e kapitlet LBF (Lag om bank- och finansiering). Organisationen av riskhanteringen i de tre försvarslinjerna framgår av not 3 och där finns även fördjupad information om de olika riskerna och hanteringen av dem.

Kort om identifierade risker:

Kreditrisk

Innebär risken att banken drabbas av ekonomisk förlust på grund av att kunder inte kan fullfölja sina förpliktelser enligt låneavtalen.

Koncentrationsrisk

Värderas utifrån geografisk och branschmässig koncentration, nyckelpersoner samt stora exponeringars andel av låneportföljen.

Ränterisk

Definieras som att ogynnsamma ränterörelser leder till kapitalförluster och fördelas mellan räntenettorisken som utgörs av räntechock enligt ränteriskrapporten och ränteprisrisk på placeringar i finansiella instrument.

Motpartsrisk och valutarisk

Ekobanken håller inget handelslager av värdepapper utöver likviditetsreserven

Likviditetsrisk

Definieras som risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Personalrisker

Omfattar risken att bankens medarbetare inte ha tillräcklig kompetens, att bemanningen inte räcker till eller att nyckelpersoner är svåra att ersätta.

Operativa risker

Felrisk och interna brott, externa brott och olyckor är exempel på operativa risker som banken identifierar och hanterar.

Legal risker

Risken att avtal eller andra rättshandlingar inte kan genomföras enligt angivna förutsättningar eller att rättsliga processer inleds som på ett negativt sätt kan påverka företagets verksamhet.

Övriga risker

Detta är strategiska risker, intjäningsrisk, ägarrisk och ryktesrisk. Läs mer i årsredovisningens not 2.

Kapitaltäckning

Ekobankens kapitalbas täcker med marginal de föreskrivna minimikapitalkraven inklusive kapitalkrav för kapitalkonserveringsbuffert, vilket dels omfattar kapitalkraven för kreditrisker och operativa risker, dels ska omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten. För att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet har Ekobanken en egen process för Intern kapitalutvärdering. Processen är ett verktyg som säkerställer att banken på ett tydligt och korrekt sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av det interna kapitalbehovet i relation till detta. Reglerna innebär att kapitalbasen (eget kapital och supplementärt kapital) med marginal ska täcka de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket för Ekobankens vidkommande omfattar kapitalkraven för kreditrisker och operativa risker (Pelare I), och därtill även omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten (Pelare II) i enlighet med Ekobankens interna kapital- och likviditetsutvärdering ("IKLU"). Därtill ska institut hålla diverse kapitalbuffertar, såsom kapitalkonserveringsbuffert, kapitalplaneringsbuffert och kontracyklisk buffert. Ekobanken omfattas inte av förskriften om systemriskbuffert.

Offentliggörande av information om kapitaltäckning 2020-09-30

Kapitalbas	2020-09-30
Kärnprimärkapital, brutto	82 379
Övrig avdragspost	-
Kärnprimärkapital netto	82 379
Supplementärt kapital	
Förlagslån	13 601
Avdragsposter	-550
Supplementärt kapital, netto	13 051
Kapitalbas	95 430

Riskvägt exponeringsbelopp och kapitalkrav, tkr

	Riskvägd exponering	2020-09-30 Kapitalkrav
Kreditrisk enligt schablonmetoden		
Exponeringar mot delstatliga/lokala självstyrelseorgan och myndigheter	0	0
Exponeringar mot institut	67 850	5 428
Exponeringar mot hushåll	71 202	5 696
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet	294 318	23 545
Oreglerade fordringar	557	45
Övriga poster	7 520	602
Summa kapitalkrav för kreditrisker	441 447	35 316
Operativ risk enligt basmetoden	41 472	3 318
Summa riskvägt exponeringsbelopp och minimikapitalkrav	482 919	38 634

Krav på kapitalbasens storlek

	Lagkrav	2020-09-30
Kapitalkrav för kreditrisker enligt schablonmetoden		35 316
Kapitalkrav för operativa risker enligt basmetoden		3 318
Summa minimikapitalkrav	8,00%	38 634
Kapitalkonserveringsbuffert	2,50%	12 073
Kontracyklisk kapitalbuffert	0,00%	0
Kapitalkrav inklusive buffertkrav	10,50%	50 707
Kapitalkrav Pelare II		13 223
Kapitalkrav inklusive buffertkrav och Pelare II		63 930
Kapitalöverskott efter buffertkrav		44 723
Kapitalöverskott efter buffertkrav och Pelare II		31 500

Kapitalrelationer

	Lagkrav	2020-09-30
Kärnprimärkapitalrelation	4,50%	17,06%
Primärkapitalrelation	6,00%	17,06%
Total kapitalrelation	8,00%	19,76%
Total kapitalrelation inklusive buffertkrav	10,50%	19,76%

Bruttosoliditetsgraden uppgår till 6,23.

Ersättningspolicy Läs mer om Ekobankens Ersättningspolicy på www.ekobanken.se under Policyer.